

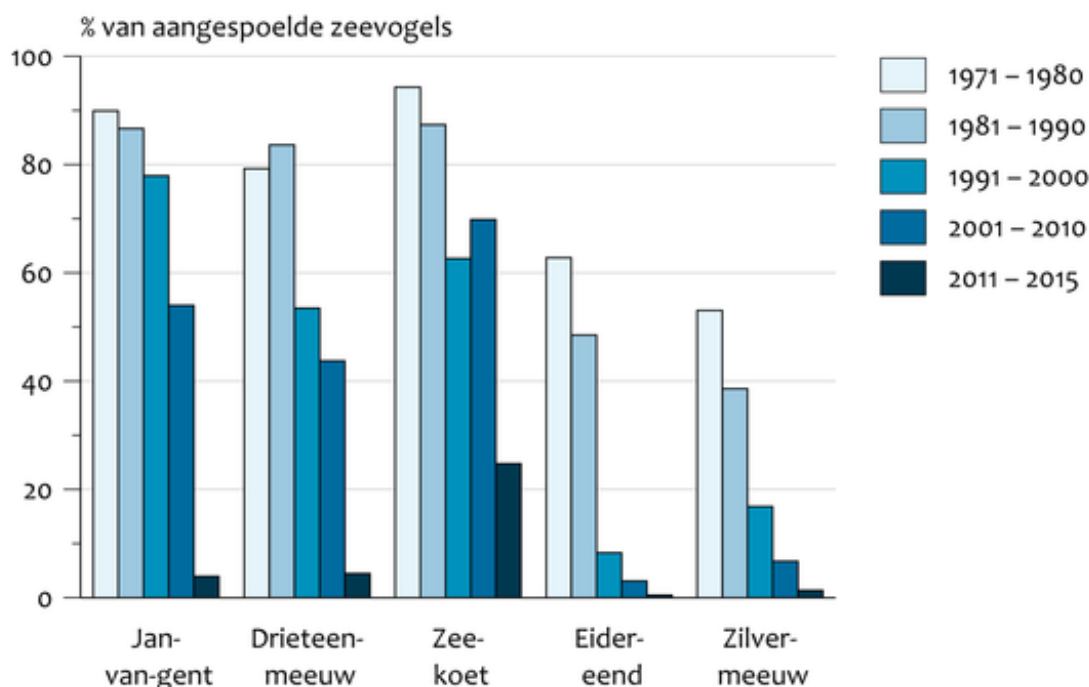
Zeevogels en olieverontreiniging langs de Nederlandse kust, 1971-2015

Indicator | 15 maart 2016

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Vogels zijn gevoelig voor olieverontreinigingen op zee. Het aandeel met olie besmeurde kadavers van aangespoelde zeevogels is een maat voor het niveau van de chronische olievervuiling op zee. Al jaren is er sprake van een afname van het aantal olieslachtoffers langs de Nederlandse kust, maar de laatste jaren is die afname versneld.

Oliebevuilingspercentage zeevogels

Bron: Nederlandse Zeevogelgroep.

WUR/mrt16
www.clo.nl/nl125404

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Zeekoet is graadmeter voor olievervuiling voor Noordzeelanden

Vogels die veel tijd zwemmend en in grote concentraties op zee doorbrengen, lopen de meeste risico's om het slachtoffer worden van olievervuiling. Dat geldt voor alkachtigen (zoals de Zeekoet), maar zeker ook voor de op open zee levende Jan-van-genten en Drieteenmeeuwen. De Zeekoet is een oliegevoelige maar ook heel talrijke soort die binnen de [OSPAR-conventie](#) [4] werd uitgekozen als graadmeter voor de olievervuiling op een Europese schaal. De doelstelling is gemiddeld 10% of minder olieslachtoffers als aandeel van aangespoelde vogels over een periode van tenminste vijf jaren.

Oliebevuilingspercentages sinds 1970 sterk afgenomen

In de periode 1971-2000 werden geleidelijke afnames in de percentages olieslachtoffers gevonden. Aanvankelijk, in 1971-1990 was meer dan 80% van alle aangespoelde zeevogels (Jan-van-genten, Drieteenmeeuwen en Zeekoeten met olie besmeurd), in 1991-2010 namen deze percentages af tot 50 en 80% van alle dieren. De laatste jaren is het percentage olieslachtoffers onder zeevogels scherp gedaald: nog maar 4% van alle Jan-van-genten en Drieteenmeeuwen en ongeveer een kwart van alle Zeekoeten. Onder kustvogels was de afname nog veel opvallender. Bedroeg het percentage olieslachtoffers onder Eidereenden en Zilvermeeuwen in de periode 1971-1980 nog respectievelijk 63% en 53%, in 2011-2015 werd nog maar bij uitzondering een met olie besmeurd exemplaar gevonden (<1%). De gegevens wijzen op een afname van de chronische olievervuiling op de Noordzee, waarbij vooral de kustwateren en de Waddenzee geprofiteerd hebben van intensieve controles. Op open zee zou de chronische vervuiling nog verder teruggedrongen kunnen worden. De afname daar is nog niet genoeg om aan de OSPAR-doelstellingen te voldoen.

Referenties

- Camphuysen C.J. (2005). Background Document on the Ecological Quality Objective on Oiled Guillemots. North Sea Pilot Project on Ecological Quality Objectives, Biodiversity Series, ISBN 1-904426-91-3 OSPAR Publication Number: 2005/252.
- Camphuysen, C.J. (2010). [Declines in oil-rates of stranded birds in the North Sea highlight spatial patterns in reduction of chronic oil pollution](#) [5]. Marine Pollution Bulletin 60: 1299-1306.
- Camphuysen C.J. & M. Heubeck (2015). [Beached bird surveys in the North Sea as an instrument to measure levels of chronic oil pollution](#) [6]. In: Carpenter A. (ed.) Oil Pollution in the North Sea. Handbook of Environmental Chemistry, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, New York.
- Camphuysen C.J. & B. Vollaard (2015). [Oil pollution in the Dutch sector of the North Sea](#) [7]. In: Carpenter A. (ed.) Oil Pollution in the North Sea. Handbook of Environmental Chemistry, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, New York.

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Zeevogels en olieverontreiniging Noordzee

Verantwoordelijk instituut

NIOZ, Kees Camphuysen

Berekeningswijze

Tellingen % olieslachtoffers aangespoelde vogels Noordzeestrand in winterperiode binnen representatief deel van de Nederlandse kust door vrijwilligers Nederlandse Zeevogelgroep. Om een betrouwbare index te berekenen, is een steekproef van minimaal 25 (algemenere) kadavers per

soort nodig. Tellingen uitgevoerd door geïnstrueerde vrijwilligers volgens een gestandaardiseerde methode. Zie Camphuysen 2010.

Basistabel

Afkomstig van NIOZ

Geografisch verdeling

Noordzee

Andere variabelen

Geen

Verschijningsfrequentie

Vijfjaarlijks

Achtergrondliteratuur

Camphuysen C.J. (2005). Background Document on the Ecological Quality Objective on Oiled Guillemots. North Sea Pilot Project on Ecological Quality Objectives, Biodiversity Series, ISBN 1-904426-91-3 OSPAR Publication Number: 2005/252..Camphuysen, C.J. (2010). [Declines in oil-rates of stranded birds in the North Sea highlight spatial patterns in reduction of chronic oil pollution](#) [5]. Marine Pollution Bulletin 60: 1299-1306. Camphuysen C.J. & M. Heubeck (2015). [Beached bird surveys in the North Sea as an instrument to measure levels of chronic oil pollution](#) [6]. In: Carpenter A. (ed.) Oil Pollution in the North Sea. Handbook of Environmental Chemistry, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, New York. Camphuysen C.J. & B. Vollaard (2015). [Oil pollution in the Dutch sector of the North Sea](#) [7]. In: Carpenter A. (ed.) Oil Pollution in the North Sea. Handbook of Environmental Chemistry, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, New York.

Opmerking

Bij versie 4 is een kleinere set data gebruikt, namelijk Noordzee only, hele kadavers only, wel of geen olie only, winterstrandingen only. Hierdoor verschillen de percentages over de eerdere periodes ten opzichte van de vorige versies van deze indicator

Betrouwbaarheids codering

Schatting, gebaseerd op een groot aantal (accurate) metingen; de representativiteit is grotendeels gewaarborgd.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2016). [Zeevogels en olieverontreiniging langs de Nederlandse kust, 1971-2015](#) [8] (indicator 1254, versie 04 , 15 maart 2016). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl125404>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1254> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1254_001g_clo_04_nl.png [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1254-001g-clo-04-nl.xls> [4]

<http://www.ospar.org/convention> [5]

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0025326X10001025> [6]

http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F698_2015_435 [7]

http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F698_2015_430 [8]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl125404>